

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/64/2021
Identifikačné číslo spisu: 7108227669
Dátum vydania rozhodnutia: 28.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7108227669.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcov 1/ Ing. T. L., bytom v B., F. X, 2/ L. L., bytom v B., F. X, zastúpených JUDr. Karin Juhásovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Húskova 19, proti žalovanému Ing. S. M., bytom v B., P. C. XX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 19 C/236/2008, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. mája 2020 sp. zn. 3 Co/405/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcov 1/, 2/ rozsudkom z 20. mája 2020 sp. zn. 3 Co/405/2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I z 22. novembra 2016 č. k. 19 C/236/2008-229 a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V spore sa žalobcovia 1/, 2/ žalobou zo dňa 15. októbra 2008 domáhali, aby súd určil, že časť pozemku na parc. č. XXX/X a XXX/X v kat. úz. B. M. F., obec B.-B. M. F., okres B. I. v šírke 1,2 m od domu žalobcov, stojaceho na parc. č. XXX a XXX a to pozdĺž celého domu, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov.

1.2. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov vo veci nebolo potrebné (sudcovská koncentrácia), a súd prvej inštancie vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 a § 192 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) s tým, že dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, pričom zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny zaver. V rozsudku okresný súd uviedol podrobne aj dôvody svojho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a na tieto odkázal.

1.3. Odvolací súd k odvolacej námietke žalobcov, týkajúcej sa nevykonania znaleckého dokazovania,

uviedol, že zo zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom z 28. júna 2012 vyplýva, že pojednávanie bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. So zreteľom na ďalší priebeh konania, vo veci vykonané dokazovanie (dotaz na OÚ Košice, katastrálny odbor v Košiciach a odpoveď) a to aj po zmene právneho zástupcu žalobcov na základe plnomocenstva zo dňa 14. novembra 2016, pričom zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 22. novembra 2016 vyplýva, že strany sporu ďalšie návrhy na vykonanie dôkazov nemali s tým, že právna zástupkyňa žalobcov mala možnosť na tomto pojednávaní jednoznačne trvať na vykonaní znaleckého dokazovania, čo ale neučinila a to ani po konštatovaní súdu, že doposiaľ vykonané dokazovanie umožňuje súdu rozhodnúť vo veci samej, s čím sa odvolací súd stotožnil, odpadla dôvodnosť vykonania znaleckého dokazovania vo veci. Rovnako predtým žalobcovia aj podali návrh na zmenu žaloby, ktorú súd uznesením nepripustil na pojednávaní konanom dňa 22. novembra 2016, so zreteľom aj na návrh žalobcov na uzavretie zmluvy podaním žalobcov zo dňa 16. apríla 2010, preto aj podľa odvolacieho súdu by v tomto štádiu konania nebolo hospodárne a ani relevantné vykonať ďalšie dokazovanie, keďže dôkazy, ktorými disponoval súd prvej inštancie do doby vyhlásenia rozhodnutia a z ktorých jednoznačne vyplývalo, že priebeh hranice medzi pozemkami je aj v súčasnosti v mapových podkladoch zaznamenaný rovnako ako v minulosti, pričom vlastnícka hranica medzi pozemkami sporových strán je aj objektívne zistiteľná, čo bolo aj podložené výsledkom správneho katastrálneho konania ako aj predloženými listinami, súdu prvej inštancie umožňovalo rozhodnúť vo veci a aj bez znaleckého dokazovania vo veci, na ktorého vykonaní ani žalobcovia vo veci jednoznačne netrvali. V konaní bolo preukázané, že v danom prípade hranicu nehnuteľností tvorí múr rodinného domu, pričom vzdialenosť od susedného pozemku 1,5 m od parcely č. 241 bolo potrebné vnímať zo stavebného hľadiska a to s odkazom aj na zápisnicu ObNV Košice III, odbor výstavby zo dňa 26. augusta 1986, čím bolo vyvrátené tvrdenie žalobcov o tom, že stavba bola vytýčená a postavená v rozpore s právom.

1.4. Odvolací súd sa rovnako stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nenaplnení zákonných predpokladov titulom vydržania na strane žalobcov, s poukazom na neexistenciu právneho titulu svedčiaceho v prospech žalobcov, čo sa týka spornej parcely, ako aj ich dobrej viery, že na základe právnych titulov dedenia v roku 1993, kúpy v roku 2000 a darovania v roku 2004 a zámennej zmluvy v roku 2007 nadobudli vlastnícke právo v ploche väčšej, než je vymedzený predmet vlastníckeho práva v týchto tituloch, keďže z týchto titulov nadobudli pozemky o výmere 213 m² a nie 249 m², pričom z posledného titulu nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcov, t. j. zámennej zmluvy uzavretej v roku 2007, ktorej súčasťou bol aj geodetický plán z 21. augusta 2007, priebeh hranice je zaznamenaný totožne ako aj v mapových podkladoch vyhotovených v minulosti a korešponduje so zadným obvodovým múrom rodinného domu vo vlastníctve žalobcov. Žalobcami tvrdený odskok smerom k parcele vo vlastníctve žalovaného v mapových podkladoch nebol nikdy zaznamenaný a tento stav rovnako z výsledkov vykonaného dokazovania bol stranami sporu, prípadne ich právnymi predchodcami rešpektovaný až do roku 2008, kedy nastala obnova katastrálneho operátu.

1.5. Odvolací súd konštatoval, že žalobcami a ich právnymi predchodcami k vydržaniu spornej plochy nedošlo a ani nemohlo dôjsť. Z dôvodu nedostatku dobromyselnosti žalobcov prameniacej z neexistencie oprávnenej držby, nakoľko žalobcovia nemali spôsobilý titul, od ktorého by si mohli odvodzovať vlastnícke právo, keďže len ich presvedčenie nepostačovalo, a bolo aj spochybnené vykonaným dokazovaním v spore.

2. Proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalobcovia 1/, 2/, ktorí ho navrhli ako aj rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Mali za to, že im bolo nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu znemožnené, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, v tomto smere prípustnosť svojho dovolania vyvodzovali s poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Výtýkali odvolaciemu súdu, že nezohľadnil žiadne ich argumenty v konaní, rovnako ako súd prvej inštancie a nevykonal znalecké dokazovanie, čím poškodil žalobcov a zapríčinil ich neúspech v spore. Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa dovolateľov neobsahuje súvislé, jednoznačné a výstižné odôvodnenie, čím trpí vadou, ktorá spôsobuje porušenie práva žalobcov na spravodlivý proces. Namietali, že v konaní došlo k enormným prietiahom, ktoré tak isto porušili ich práva na rýchly a spravodlivý proces.

3. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd alebo dovolací súd) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

5. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

6. Žalobcovia 1/, 2/ vyvodzovali prípustnosť nimi podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

8. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

9. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní

a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

10. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11. Rozhodnutia oboch nižších súdov dovolací súd vyhodnotil v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľov sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou odvolateľov adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré odkázal mimo iného i odvolací súd.

11.1. I keď za porušenie práva na spravodlivý proces považovali žalobcovia nedostatok odôvodnenia a absenciu odpovedí na ich argumenty, podľa žalobcov významné pre rozhodnutie v spore, z obsahu je však zrejmé, že sa nestotožňujú so zamietnutím žaloby pre právny záver o nepreukázaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pričom práve týmito skutočnosťami, najmä z hľadiska podmienok vydržania, ako rozhodujúcimi vo vzťahu k žalobcom, sa oba sudy zaoberali a svoje právne závery presvedčivo odôvodnili.

12. Pokiaľ dovolatelia zároveň mienili v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP namietať aj neúplne zistenie skutkového stavu súdmi nižšej inštancie, najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

12.1. Dovolací súd v tejto súvislosti dodáva, že odvolací súd sa zaoberal s námietkou žalobcov uplatnenou v odvolaní (následne i v dovolaní) o nevykonaní dôkazu nariadením znaleckého dokazovania, a na túto námietku dal dostatočnú a presvedčivú odpoveď v bodoch 37 a 38 svojho rozhodnutia. Porušením práva na spravodlivý proces by bola len taká procesná situácia, kedy by odvolací súd (a predtým prvoinštančný súd) na navrhnuté dokazovanie nereagovali, tým však, že vyhodnotili jeho nedôvodnosť a nevhodnosť, ako aj nepotrebnosť vo vzťahu k skutkovému stavu vo veci, neporušili právo žalobcov na spravodlivý proces.

13. Žalobcovia 1/, 2/ existenciu vady podľa § 420 písm. f/ CSP videli aj v zbytočných prieťahoch v konaní, pretože konanie trvalo viac ako 12 rokov. Treba prisvedčiť námietke dovolateľov, že súd má postupovať v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejedaná a rozhodnutá. Procesné práva strany môžu byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú prieťahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo strany obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Nápravu možno dosiahnuť iba týmito uvedenými prostriedkami ochrany. Prieťahy v súdnom konaní nie sú judikátúrou najvyššieho súdu považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď napríklad stále aktuálne rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005, III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95). Preto námietka žalobcov, že v konaní dochádzalo k prieťahom [i keby prípadne bola opodstatnená (pozn. dovolací súd sa nezaoberal otázkou, či sa v konaní vyskytli prieťahy)], sa v zmysle vyššie uvedeného netýka okolnosti spôsobilej založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP .

14. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcov 1/, 2/, ktorého

prípustnosť odôvodňovali s poukazom na § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné.

15. Najvyšší súd na základe uvedeného dovolanie žalobcov 1/, 2/, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP), odmietol.

16. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.